

Гари Бекер – биографични данни

- ✓ Роден е през 1930 г. в гр. Потсвил, Пенсилвания.
- ✓ Бакалавърска степен в Принстънския университет през 1951 .
- ✓ Докторат в Чикагския университет през 1955 г.
- ✓ Професор в Колумбийския университет от 1960 г.
- ✓ Професор в Чикагския университет от 1970 г.
- ✓ Един от основателите на Националната академия за образование
- ✓ Получава медала Джон Бейтс Кларк от Американската икономическа асоциация (1967 г). В 1987 г. е избран за неин президент.
- ✓ Лауреат на Нобелова премия за икономика през 1992 г.
- ✓ Фигурира в списъка "Сто гении на съвременността" под номер 42.

Основни произведения

- "Икономическа теория на дискриминацията" (*The Economics of Discrimination*, University of Chicago Press, 1957; 2nd ed., 1971),
- "Човешкият капитал" (*Human Capital*, Columbia University Press, 1964; University of Chicago Press, 1993)
- "Теория на распределението на времето" (*A Theory of the Allocation of Time*, *Economic Journal*, September 1965)
- "Престъпление и наказание: икономически подход" (*Crime and Punishment: An Economic Approach*, *Journal of Political Economy*, March/April 1968),
- "Икономическа теория " (*Economic Theory*, 1971)
- "Икономическият подход към човешкото поведение" (*The Economic Approach to Human Behavior*, University of Chicago Press, 1976),
- "Трактат за семейството" (*Treatise on the Family*, Harvard University Press, 1981).

Икономическият империализъм на Гари Бекер

- Той получава Нобелова премия за икономика през 1992 г. "за *разширяване на сферата на микроикономическия анализ* към редица аспекти на човешкото поведение и взаимодействия, включително и непазарно поведение".
- В Нобеловата си лекция заявява: „Моделът на рационалния избор обезпечават най-добрата и перспективна основа, която имаме на разположение, за *унифициран подход* на представителите на обществените науки за изучаване на сложната и многообразна социална реалност.“

Икономическият подход към човешкото поведение

- "[Икономическият подход] е всеобхватен и е приложим към цялото човешко поведение, независимо от това дали то включва паричните цени или цените в сянка, многократни или редки решения, големи или малки решения, емоционални или механични цели, богатите или бедните лица, пациентите или терапевтите, бизнесмените или политиците, учителите или учениците. Приложенията му са също толкова широки, колкото е и обхватът на икономиката в определянето ѝ чрез оскъдните средства и конкуриращите се цели."

Атрибутите на икономическия подход

„Всеки признава, че икономическият подход приема максимизиращото поведение по-явно и по-широко, отколкото другите подходи, независимо дали се максимизира полезността или богатството в домакинството, фирмата, съюза или правителствената агенция... икономическият подход приема съществуването на пазари, които с различна степен на ефективност координират действията на отделните участници – индивиди, фирми и дори нации, така че тяхното поведение да стане консистентно. Допуска се, че предпочитанията не се променят съществено с течение на времето ...”

Евристичното значение на допускането за стабилни предпочитания

„[То]осигурява здрава основа за генериране на предвиждания за реакциите на различни промени и пречи на анализатора да се подаде на изкушението просто да постулира необходимото изместване в предпочитанията, за да „обясни“ всички видими противоречия в неговите прогнози“.

За максимизиращото поведение и стабилните предпочитания

„Максимизиращото поведение и стабилните предпочитания не са просто примитивни допускания, а могат да се извлекат от аргументите за естествения подбор на подходящото поведение в процеса на човешката еволюция. ...Всъщност икономическият подход и съвременната биологична теория за естествения подбор са тясно свързани (спомнете си признанията на Дарвин и Уолас, че са силно повлияни от теорията за населението на Малтус) и вероятно са различни аспекти на една и съща по-обща теория ”

Икономическата теория задава концептуална рамка за синтез в обществознанието

- 1) обществото и социалните групи са съставени от индивиди, които притежават съзнание, разум и воля;
- 2) ролята на осъзнатия собствен интерес е определяща за човешкото поведение;
- 3) принципиално различни са не мотивите на отделните индивиди, а онези външни ограничения, които им налагат специфичните условия на всяка от сферите на тяхната дейност;
- 4) трайното взаимноизгодно сътрудничество между много хора с различни възможности и планове е достижимо чрез доброволна размяна на стоки и услуги.